

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. van der Wal

BEL/BOSE

Doorkiesnummer +31235143465

walj@noord-holland.nl

1 | 12

Betreft: provinciale arhi-procedure Gooi en Vechtstreek

Verzenddatum

Geacht college,

Kenmerk

305888/913347

Wij informeren u dat wij op 7 februari 2017 het volgende besluit hebben genomen over de conclusies en aanbevelingen van het rapport "Het resultaat telt. Bestuurskrachtonderzoek Gooi en Vechtstreek. Gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemerem.", over de toekomstvisie van Weesp gebaseerd op haar eigen bestuurskrachtonderzoek en over de ingediende zienswijzen van de gemeenten en van GS van Utrecht.

Uw kenmerk

GS besluit

1. Kennis te nemen van de ingediende reacties van gemeenten, meerdere raadsfracties uit Blaricum, Eemnes en Laren en provincie Utrecht op het rapport "Het resultaat telt. Bestuurskrachtonderzoek Regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemerem.";
2. Kennis te nemen van de ingediende reactie van de gemeente Weesp en van de toekomstvisie van Weesp gebaseerd op de onderzoeksrapporten "Weesp in dialoog" en "Bestuurskracht Weesp";
3. De fase van open overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wet algemene regels herindeling, vanaf heden te starten met de besturen van de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek;
4. Het bestuur van de Utrechtse gemeente Eemnes uit te nodigen deel te nemen aan het genoemde open overleg;
5. De genoemde procedure te starten met als uitgangspunt om in de Gooi en Vechtstreek te komen tot een bestuursmodel met maximaal drie gemeenten ter versterking van de lokale en regionale bestuurskracht in lijn met het advies van Deloitte en in vervolg op de adviezen "Samenwerking Gooi en Vechtstreek" van Winsemius van april 2013, "Gooi en Vechtstreek: regio met een plus!?" van Jansen en Te Grotenhuis van april 2014 en ons

Postbus 3007

2001 DA Haarlem

Telefoon (023) 514 3143

Fax (023) 514 3030

Houtplein 33

Haarlem [2012 DE]

www.noord-holland.nl

- op 23 januari 2015 aan de minister van BZK uitgebrachte advies over de bestuurlijke toekomst van de regio;
6. De gemeenten in de Gooi en Vechtstreek, de Utrechtse gemeente Eemnes en provincie Utrecht met brieven te informeren;
 7. PS met brief te informeren.

Context

Wij hebben u in onze brief van 14 september 2016 met kenmerk 305888/851115 de vervolgpcedure na het afronden van de bestuurskrachtonderzoeken Gooi en Vechtstreek en Weesp geschetst. Wij hebben u daarbij gevraagd om uiterlijk 14 november 2016 een zienswijze in te dienen. Wij hebben daarop van alle gemeenteraden in de Gooi en Vechtstreek, van de Utrechtse gemeente Eemnes en van GS van Utrecht een zienswijze op de bestuurlijke toekomst ontvangen. Vervolgens hebben wij op 7 december 2016 bestuurlijk overleg gevoerd met de burgemeesters van alle gemeenten in de Gooi en Vechtstreek en de gemeente Eemnes om de balans op te maken nadat de zienswijzen waren ingediend. Onze conclusies van dit overleg waren dat gemeenten de bestuurskrachtproblemen van Weesp, Wijdmeren en de gehele regio onderkennen, zeer verschillend denken over de bestuurlijke toekomst, de standpunten over de bestuurlijke toekomst lastig zijn te combineren en verschillende gemeenten een stevige regierol van de provincie verwachten.

Wij hebben bij ons besluit van 7 februari 2017 ook de uitkomsten betrokken van het bestuurlijk overleg dat wij op 7 december 2016 hebben gevoerd. Wij hebben bij ons besluit het volgende overwogen.

Overwegingen

Wij constateren dat het bestuurskrachtonderzoek van Weesp en het onderzoek Gooi en Vechtstreek tot de conclusies leiden dat de lokale bestuurskracht van Weesp en van Wijdmeren onvoldoende is. De lokale bestuurskracht van Blaricum en Laren is voldoende, maar de BEL-constructie en de relatief beperkte schaal maken de duurzaamheid daarvan een blijvend aandachtspunt. Hilversum en Huizen zijn voldoende bestuurskrachtig.

Het bestuurssysteem van de regio Gooi en Vechtstreek als geheel is relatief zwaar en duur en niet bestuurskrachtig (*zie de bijlage voor een overzicht van de conclusies en aanbevelingen van de onderzoeken*).

Wij constateren ook dat het door Deloitte uitgevoerde bestuurskrachtonderzoek het derde rapport is dat deze conclusie over de regionale bestuurskracht trekt. De rapporten van Winsemius van april 2013 en de Verdiepende verkenning van Jansen en Te Grotenhuis van april 2014 toonden immers al aan dat de bestuurskracht van de regio Gooi en Vechtstreek tekort schiet.

Wij zijn van mening dat de bestuurskracht van Weesp, van Wijdmeren en van de regio als geheel moet worden versterkt. Het rapport van Deloitte doet daarvoor aanbevelingen. Hier hebben de gemeenten en de provincie Utrecht op gereageerd in hun zienswijzen.

Wij complimenteren de gemeente Weesp met het proces dat zij hebben doorlopen in het kader van het bestuurskrachtonderzoek en de toekomstvisie en met de gehaalde planning. Dit maakt dat zowel de onderzoeksresultaten van Weesp als van Deloitte volgens afspraak gelijktijdig beschikbaar zijn gekomen. De raad van Weesp heeft in zijn toekomstvisie en in zijn zienswijze een richting aangegeven voor het versterken van de bestuurskracht. De raad wil uiterlijk in oktober 2017 tot een definitief besluit komen over de samenwerkingsvorm en de samenwerkingspartner. Wij vinden dat een positieve stap en willen daarover tot nadere afspraken komen met Weesp omdat wij hopen dat Weesp vóór de zomer hierover duidelijkheid kan verschaffen.

Wij constateren dat de zienswijze van Wijdmeren nog geen zicht geeft op een duurzame oplossing van haar lokale bestuurskrachtprobleem. Het zoeken van samenwerking voor de bedrijfsvoeringstaken kan niet worden beschouwd als een antwoord op de geconstateerde lokale bestuurskrachtproblemen. Deloitte constateerde immers dat “de ambities vanwege de beschikbare middelen beperkt zijn en grote opgaven als het aanpakken van de Loosdrechtse Plassen niet tot stand komen. Tegelijkertijd zijn de woonlasten binnen de gemeente hoog. De organisatorische randvoorwaarden zijn te beperkt aanwezig.” Wij willen daarom, in het belang van de inwoners van de gemeente Wijdmeren, tot nadere afspraken komen met Wijdmeren over de termijn en vorm waarin het bestuurskrachtprobleem wordt opgelost.

Wij constateren dat er zeer verschillend wordt gedacht over de bestuurlijke toekomst van de gehele regio en dat de diverse standpunten lastig zijn te combineren. Ook dit baart ons zorgen, omdat de regio hierdoor een kans mist om haar gedeelde agenda en opgavenprofiel te kunnen realiseren en dit de inwoners van de regio Gooi en Vechtstreek niet ten goede komt. Het past bij de rol van een provincie om bij het bewaken van de kwaliteit van het lokaal bestuur vooral het regionaal belang te behartigen en in te zetten op versterking van de regionale bestuurskracht. Verbetering van de situatie, in de zin van versterking van de regionale bestuurskracht, is onder andere te verwachten bij vermindering van het aantal gemeenten door herindeling.

Wij zien dat er onvoldoende draagvlak bij de gemeenten is voor wijziging van het bestuursmodel van de Regio Gooi en Vechtstreek ter versterking van de regionale bestuurskracht. Wij nemen deze

aanbeveling van Deloitte dan ook niet over. De gemeenten dienen wel aan te geven welke maatregelen zij willen nemen om de besluitvorming te verbeteren en de uitvoering van besluiten, met name op het fysieke domein, door te zetten.

Reactie op aanbevelingen Deloitte

Wij hebben de aanbevelingen van Deloitte voorzien van commentaar. Wij hebben de ontvangen zienswijzen en de uitkomst van het gevoerde bestuurlijk overleg hierbij betrokken. Wij nemen de aanbevelingen ten dele over (*zie bijlage*).

De aanbeveling om de gemeenten tot medio 2019 de tijd geven om zelf tot onderlinge overeenstemming te komen vinden wij op grond van de ingediende zienswijzen en het gevoerde bestuurlijke overleg van 7 december 2016 geen vruchtbare aanpak. Men is te verdeeld en te weinig concreet (alléén Weesp heeft tot nu toe een termijn voor ogen om in 2017 tot een keuze voor een partner te komen) om resultaat te kunnen verwachten. Het afspreken van een zeer ruime termijn betekent dan veel tijdverlies.

Gezien de uitkomsten van het bestuurskrachtonderzoek willen wij vasthouden aan het in ons advies aan de minister van BZK van 23 januari 2015 geformuleerde doel om te komen tot maximaal drie gemeenten in de Gooi en Vechtstreek op de middellange termijn, temeer omdat de stap nu naar één gemeente door Deloitte wordt afgeraden en ook maar beperkt draagvlak heeft bij de gemeenten. Opgemerkt moet worden dat de combinaties van gemeenten om tot deze maximaal drie gemeenten te komen wat ons betreft nu niet meer exact vastliggen. We zijn bereid af te stappen van de eerder in ons advies aan de minister van BZK op 23 januari 2015 beschreven drie combinaties van gemeenten als er meer draagvlak zou zijn voor drie andere combinaties, mits deze inhoudelijk goed beargumenteerd kunnen worden en zodoende volwaardige alternatieven zijn. Daarvoor moet nader worden overlegd tussen en met gemeenten en daarin is ruimte voor keuzen. Wij volgen het advies van Deloitte op dit punt op. Wij nemen ook de aanbeveling over om als randvoorwaarde bij dit proces te stellen dat er geen "restproblematiek" in de regio mag ontstaan.

Provinciale arhi-procedure

Gezien de urgentie van het oplossen van de bestuurskrachtproblemen op zowel het lokale als het regionale niveau en het feit dat gemeenten verdeeld zijn waardoor geen oplossing door onderling overleg kan worden verwacht, hebben wij besloten de totaalregie op het proces te voeren en het arhi-proces te trekken zoals Deloitte ook aanbeveelt.

Wij delen u dan ook mee dat wij vanaf heden open overleg starten, als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wet algemene regels

herindeling, met de besturen van de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek. Wij nodigen ook de gemeente Eemnes uit hieraan deel te nemen.

Het starten van de provinciale arhi-procedure brengt met zich mee dat gemeenten op grond van artikel 5, vierde lid van de Wet arhi zelf geen arhi-procedure mogen starten.

Wij wijzen erop dat de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 doorgang vinden, ook als er uiteindelijk een gemeentelijke herindeling zou plaatsvinden met als ingangsdatum 1 januari 2020, of 2021, of 2022 of 2023.

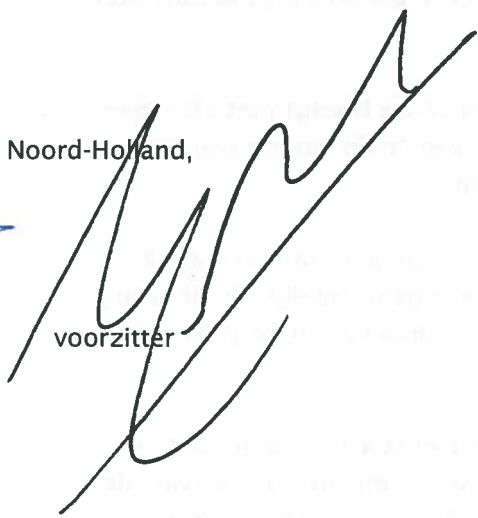
De provinciale arhi-procedure begint met een fase van open overleg. Hierin spreken wij met de colleges van B&W en met (delegaties van) de raden van de betrokken gemeenten. Voordeel is dat alle gemeenten in de Gooi en Vechtstreek worden betrokken in de fase van open overleg. Er ontstaat zo een volledig beeld van de standpunten en van de mogelijkheden om tot concrete oplossingen voor bestuurskrachtproblemen respectievelijk herindelingen te komen. De fase van open overleg kan maximaal 6 maanden duren. Na deze fase van open overleg kunnen wij de arhi-procedure voortzetten door een herindelingsontwerp(en) vast te stellen of de arhi-procedure beëindigen (voor alle gemeenten of voor enkele gemeenten). En ook later, nadat zienswijzen zijn ingediend op het herindelingsontwerp, kunnen wij besluiten om het herindelingsadvies aan te passen als de zienswijzen daartoe aanleiding geven.

Met Weesp en Wijdmeren willen wij in de fase van open overleg tot afspraken komen over de termijn waarop de gemeente tot een keuze komt voor een partner (in het geval van Weesp: Gooise Meren of Amsterdam) en over de termijn en vorm waarin het bestuurskrachtprobleem wordt opgelost. Vervolgens kan dan worden besloten of de provinciale arhi-procedure moet worden voortgezet met het opstellen van een provinciaal herindelingsontwerp of dat de provincie de arhi-procedure beëindigt omdat de gemeenten zelf het proces ter hand nemen en een herindelingsontwerp gaan opstellen.

Wij zullen u zo spoedig mogelijk nader informeren over het
vervolgproces.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

Bijlage

Samenvatting conclusie van het onderzoek van Weesp en conclusies en aanbevelingen van het rapport van Deloitte: "Het resultaat telt. Bestuurskrachtonderzoek Regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenten Blaricum, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren."
De aanbevelingen zijn voorzien van commentaar van GS.

Samenvatting conclusie onderzoek Weesp

De gemeente Weesp heeft op verzoek van de provincie Noord-Holland een bestuurskrachtonderzoek uitgevoerd. Weesp heeft hierbij vooral gekeken naar de taakzwaarte en de hulpbronnen die daar tegenover staan.

De gemeenteraad heeft geconstateerd dat de gemeente Weesp niet volledig zelfstandig, zonder hulp van anderen in wat voor vorm ook, door kan gaan. Daarom heeft de gemeenteraad bekeken welke mogelijke samenwerkingsvormen en -partners er zijn. In de Toekomstvisie Weesp wordt aangegeven dat er drie mogelijke vormen van samenwerking zijn; ambtelijke samenwerking, ambtelijke fusie of bestuurlijke fusie.

De gemeenteraad heeft besloten om met betrekking tot mogelijke samenwerkingspartners eerst twee opties nader uit te werken voordat een definitieve keuze wordt gemaakt. De twee nader uit te werken opties zijn: samenwerking zoeken binnen de Gooi en Vechtstreek of buiten de Gooi en Vechtstreek. Bij de optie samenwerking binnen de Gooi en Vechtstreek gaat de voorkeur uit naar samenwerking met de gemeente Gooise Meren. Bij het zoeken naar samenwerking buiten de Gooi en Vechtstreek is Amsterdam de meest logische keuze. De raad heeft het college van B&W opgedragen de genoemde opties uit te werken zodat binnen een jaar de gemeenteraad een definitieve keuze kan maken over de samenwerkingsvorm en samenwerkingspartner.

Conclusies onderzoek Deloitte.

Lokale bestuurskracht: de bestuurskracht van Wijdemeren is onvoldoende: de ambities zijn vanwege de beschikbare middelen beperkt en grote opgaven als het aanpassen van de Loosdrechtse Plassen komen niet tot stand. Tegelijkertijd zijn de woonlasten hoog. De ambtelijke organisatie is mede door bezuinigingen en de toename van het takenpakket kwetsbaar geworden en sommige taakgebieden zijn daardoor niet bezet, Het gevolg is dat de gemeente niet voldoende in staat is duurzaam te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en vaak ad hoc moet werken.

De lokale bestuurskracht van Blaricum en Laren is voldoende, maar de BEL-constructie en de relatief beperkte schaal maken de duurzaamheid daarvan een blijvend aandachtspunt. De lokale bestuurskracht van Hilversum en Huizen is goed. Aandachtspunt voor Hilversum is continuïteit in de ambtelijke organisatie respectievelijk het evenwicht

zoeken tussen de ambities en de aanpassing van de organisatie daarop. Ontwikkelpunt voor Huizen is dat de zakelijke aanpak met heldere kaders, ook als wat kil kan worden ervaren in de relatie met inwoners, maatschappelijk middenveld en medeoverheden.

Regionale bestuurskracht: de regio heeft een relatief zwaar en duur bestuursstelsel. Er is op papier een gedeelde agenda en een opgavenprofiel voor de regio. Het komt echter niet tot uitvoering van plannen door verschil in gevoelde urgentie in het aanpakken van opgaven op de terreinen economie, wonen, natuur en landschap en bereikbaarheid. Het regionale bestuurlijk systeem is niet bestuurskrachtig om dit probleem op te lossen. Op diverse samenwerkingsdossiers zijn weinig of geen resultaten gehaald; zoals het HOV-project, ontwikkeling Shared Service Center en dossier spoordoorsnijdingen. Op het fysieke domein is veel planvorming, visievorming en onderzoek geweest (Regionaal Economische Uitvoeringsagenda, RSA, Regionale Woonvisie, MIRT-onderzoek), maar er zijn weinig of geen resultaten behaald op de geformuleerde (boven)regionale opgaven op dit terrein.

De huidige ambtelijke samenwerking tussen de gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren en het huidige functioneren van de BEL-combinatie levert niet voldoende bestuurskracht op in de uitoefening van intergemeentelijke taken en draagt niet of nauwelijks bij aan de bovenlokale en regionale ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek als geheel.

Aanbevelingen Deloitte voorzien van commentaar van GS.

12.1 Handelingsperspectief versterking bestuurskracht Gooi en Vechtstreek

Op basis van onze conclusies komen wij tot het advies over een handelingsperspectief voor versterking van de bestuurskracht van het bestuurlijk systeem Gooi en Vechtstreek. Dit advies moet beschouwd worden als een totaalaanpak, waarvan in ieder geval de punten 1-5 als een geheel moeten worden beschouwd.

- 1) Start het proces om per uiterlijk 1-1-2023 te komen tot een bestuurlijk model met maximaal 3 gemeenten. Geef de gemeenten tot uiterlijk medio 2019 de gelegenheid om eigen keuzes en voorkeuren hiervoor te formuleren in overleg met hun bevolking en om – onder regie van de Provincie – hierover zo mogelijk tot onderlinge overeenstemming te komen. Start ten laatste eind 2019 het wetgevingstraject om dit bestuurlijk model per uiterlijk 1-1-2023 te realiseren. Indien er geen overeenstemming is over het model per uiterlijk 1-1-2023 hakt de Provincie in 2019 de knoop door.

Commentaar GS: Deze aanbeveling nemen wij niet over in deze vorm. Ons standpunt in het advies aan de minister BZK (in lijn met Verdiepende verkenning van Jansen/Te Grotenhuis) op 23 januari 2015 was om op de middellange termijn te streven naar drie gemeenten in de Gooi en Vechtstreek (Gooise Meren, Huizen-BEL en Weesp-Wijdmeren en al dan niet Hilversum daarbij). Het lange termijn perspectief zou één Gooistad of als alternatief twee gemeenten kunnen zijn. In 2016 moest een bestuurskrachtonderzoek uitwijzen of de samenwerking in de regio bijdraagt aan regionaal optreden en maatschappelijk rendement, voldoende bestuurskracht oplevert en zodoende een antwoord geven op de vraag wat de volgende stap in de bestuurlijke herinrichting van de regio moet zijn.

Gezien de uitkomsten van het bestuurskrachtonderzoek willen wij vasthouden aan het in het advies aan de minister van BZK geformuleerde doel om te komen tot maximaal drie gemeenten op de middellange termijn, temeer omdat de stap nu naar één gemeente door Deloitte wordt afgeraden en ook maar beperkt draagvlak heeft bij de gemeenten. Opgemerkt moet worden dat de combinaties van gemeenten om tot deze maximaal drie gemeenten te komen wat ons betreft nu niet meer exact vastliggen en we bereid zijn af te stappen van de drie combinaties van gemeenten zoals beschreven in ons advies aan de minister van BZK in januari 2015 als er meer draagvlak zou zijn voor drie andere combinaties, mits deze inhoudelijk goed beargumenteerd kunnen worden en zodoende volwaardige alternatieven zijn. Daarvoor moet nader worden overlegd tussen en met gemeenten en daarin is ruimte voor keuzen. Wij volgen het advies van Deloitte op dit punt op.

Gemeenten zelf tot medio 2019 de tijd geven om tot onderlinge overeenstemming te komen vinden wij op grond van de ingediende zienswijzen en het gevoerde bestuurlijke overleg van 7 december 2016 geen vruchtbare aanpak. Men is te verdeeld en niet concreet om resultaat te kunnen verwachten. De zeer ruime termijn betekent dan veel tijdverlies.

Zie verder ons commentaar bij aanbeveling 5 over de randvoorwaarden in het kader van de te doorlopen arhi-procedure.

- 2) Versterk op korte termijn de bestuurskracht van Wijdmeren. Hiervoor staat de mogelijkheid open van een bestuurlijke of ambtelijke fusie met Hilversum (en evt. Weesp). Indien dit niet haalbaar is op korte termijn neem dan snel maatregelen om de bestuurskracht van Wijdmeren in overeenstemming te brengen met de gestelde ambities, door de organisatie van Wijdmeren te versterken in de periode van overgang naar het bestuurlijk model onder 1. Het gaat hierbij in ieder geval om versterking van bedrijfsvoering, om versterking van het ontwikkel- en beleidsvermogen en om versterking van de kwaliteit van de uitvoering op onderdelen. Pak de kansen die samenwerking met andere gemeenten hierin biedt.**Commentaar GS:** Wij zijn ook van mening dat de lokale bestuurskracht van Wijdmeren op korte termijn moet worden versterkt.

Bovendien moet er zicht komen op een duurzame structurele oplossing. Wijdemereren wil gesprekken aangaan met gemeenten over ambtelijke samenwerkingsrelaties (Gemeenschappelijke Regeling of gedeeltelijke ambtelijke fusie), in ieder geval voor de PIOFACH taken. Er komt in het eerste kwartaal van 2017 een plan van aanpak. Wij vinden dat dit nog weinig zicht biedt op het oplossen van het lokale bestuurskrachtprobleem. Het zoeken van samenwerking voor de bedrijfsvoeringstaken kan niet worden beschouwd als een antwoord op de geconstateerde lokale bestuurskrachtproblemen. Deloitte constateerde immers dat "de ambities vanwege de beschikbare middelen beperkt zijn en grote opgaven als het aanpakken van de Loosdrechtse Plassen niet tot stand komen. Tegelijkertijd zijn de woonlasten binnen de gemeente hoog. De organisatorische randvoorwaarden zijn te beperkt aanwezig." Wij willen daarom, in het belang van de inwoners van de gemeente Wijdemereren, tot nadere afspraken komen met Wijdemereren over de termijn en vorm waarin het bestuurskrachtprobleem wordt opgelost.

- 3) Versterk op korte termijn het bestuursmodel van de Regio Gooi en Vechtstreek. Maak een vorm van doorzetting mogelijk voor kernbeslissingen op de terreinen bereikbaarheid, economie, wonen en natuur&landschap in het gebied. Maak per 1-1-2018 een partieel versterkt bestuursmodel waarin de gezamenlijke gemeenteraden (bv. via een Algemeen Bestuurrol) hun democratische rol waar kunnen maken en waarin Colleges van B&W via regionale portefeuillehouders in een DB-rol hun bestuurlijke rol kunnen waarmaken en daarover verantwoording afleggen aan de gezamenlijke gemeenteraden.

Commentaar GS: Deze aanbeveling nemen wij niet over in deze vorm. Er is geen draagvlak voor wijziging van het bestuursmodel van de Regio Gooi en Vechtstreek bij de gemeenten. De gemeenten dienen wel aan te geven welke maatregelen ze willen nemen om besluiten door te zetten en tot uitvoering te laten komen. Dit geldt met name voor het fysieke domein.

Verder is verbetering van de situatie, in de zin van versterking van de regionale bestuurskracht onder andere te verwachten bij vermindering van het aantal gemeenten door herindeling.

- 4) Evalueer en heroverweeg uiterlijk in de raadsperiode 2022 – 2026 dit partieel versterkte bestuursmodel en het huidige organisatiemodel van de Regio Gooi en Vechtstreek aan de hand van de uitkomsten van het proces onder 1. Overweeg daarbij afschaling (bestuurlijk/organisatorisch) van de dan bestaande regio-organisatie per 1-1-2024.

Commentaar GS: Deze aanbeveling nemen wij niet over; zie het commentaar bij aanbeveling 3.

- 5) Formuleer voor de uitvoering van de punten 1-4 de volgende voorwaarden, die door de gemeenten en de Provincie bewaakt worden in het kader van het te doorlopen Arhi-proces:

- a. De einduitkomst (*maximaal 3 gemeenten per 1-1-2023*) staat vast;
- b. Er ontstaat geen “restproblematiek” in de vorm van 1 gemeente die niet voldoende bestuurskrachtig is voor de lange termijn;
- c. Het proces biedt eigen regie daar waar mogelijk aan de gemeenten binnen het kader van het voorziene eindresultaat, waar zij zich aan committeren;
- d. Het proces heeft een totaalregie vanuit de Provincie. De Provincie trekt het Arhi-proces.

Commentaar GS: Wij vinden het belangrijk om randvoorwaarden vast te stellen. We nemen de aanbeveling echter niet volledig over. Wij hebben in ons commentaar op aanbeveling 1 al toegelicht vast te houden aan maximaal drie gemeenten als eindresultaat, waarbij de combinaties van gemeenten echter nog niet exact vast staan.

Wij achten het niet vruchtbaar om met de gemeenten zo'n ruime termijn af te spreken om ze tot overeenstemming te laten komen. Gezien de zienswijzen is een risico dat het momentum verdwijnt en er van 2017 tot medio 2019 te weinig resultaat wordt geboekt. Alléén Weesp heeft tot nu toe een termijn voor ogen om in 2017 tot een keuze voor een partner te komen.

Wij zijn het met het uitgangspunt eens dat er geen restproblematiek mag ontstaan.

Wij willen de totaalregie op het proces voeren en het arhi-proces trekken zoals Deloitte aanbeveelt. Wij starten dan ook het open overleg, als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wet algemene regels herindeling, met de besturen van de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek.

Dit brengt met zich mee dat gemeenten niet meer zelf een arhi-procedure kunnen starten. Een provinciale arhi-procedure begint met een fase van open overleg. Deze fase duurt maximaal 6 maanden. Hierin spreken GS met de colleges van B&W en met de raden van de betrokken gemeenten. Voordeel is dat alle gemeenten in de Gooi en Vechtstreek worden betrokken in de fase van open overleg. Er ontstaat zo een volledig beeld van de standpunten en de mogelijkheden en om tot concrete oplossingen voor bestuurskrachtproblemen respectievelijk herindelingen te komen.

Na deze fase van open overleg kunnen wij de arhi-procedure voortzetten door een herindelingsontwerp vast te stellen of de arhi-procedure beëindigen (voor alle gemeenten of voor enkele gemeenten). En ook later, nadat zienswijzen zijn ingediend op het herindelingsontwerp, kunnen wij besluiten om het herindelingsadvies nog aan te passen als de zienswijzen daartoe aanleiding geven. Voor Weesp en Wijdemeren betekent dit dat wij in de fase van open overleg tot afspraken willen komen over de termijn waarop de gemeente tot een keuze komt voor een partner (in het geval van Weesp: Gooise Meren of Amsterdam) en over de termijn en vorm waarin het

lokale bestuurskrachtprobleem wordt opgelost. Vervolgens kan dan worden besloten of de provinciale arhi-procedure moet worden voortgezet met het opstellen van een provinciaal herindelingsontwerp of dat de provincie de arhi-procedure beëindigt omdat de gemeenten zelf een herindelingsontwerp gaan opstellen.

- 6) In samenhang met deze aanbevelingen op het gebied van structuur- en bestuursinrichting bevelen wij de gemeenten sterk aan om (zo mogelijk vanuit gezamenlijke inspanning) in te zetten op:
- a. Versterking van de kwaliteit van dienstverlening aan en samenwerking met (groepen) burgers in hun dagelijkse woon- en leefomgeving;
 - b. Doorontwikkelen van initiatieven en activiteiten in de individuele gemeenten om de aanwezige "samenlevingskracht" op tal van terreinen beter te integreren en aan het lokaal en regionaal overheidsoptreden in het gebied te verbinden.

Commentaar GS: Wij zijn het eens met deze aanbeveling. Deze aanbeveling is aan de gemeenten gericht. Wij verwachten dat gemeenten hier inderdaad op inzetten.

- 7) In dit handelingsperspectief richten wij ons op het bestuurlijk systeem Gooi en Vechtstreek van 7 gemeenten. Uitvoering hiervan zal gevolgen hebben voor de gemeente Eemnes, die veel samenwerkingsrelaties onderhoudt in het gebied. Het is in eerste instantie aan Eemnes om hierin positie te bepalen. Deelname in een bestuurlijk model van maximaal 3 gemeenten als genoemd onder 1 is mogelijk, waarbij dan waarschijnlijk wel provinciale herindeling aan de orde is. Het is ook mogelijk voor Eemnes om als zelfstandige samenwerkingspartner betrokken te blijven bij de nieuwe zich vormende structuren en relaties in Gooi en Vechtstreek. De keuze hiervoor is in eerste instantie aan Eemnes; voor de versterking van de bestuurskracht van het bestuurlijk systeem Gooi en Vechtstreek is die keuze wel relevant, maar niet cruciaal. Wel is cruciaal dat Eemnes en de huidige samenwerkingspartners in onderlinge afstemming en openheid tot hun keuzes komen.

Commentaar GS: Hiervan nemen wij kennis. In het vervolgproces wordt Eemnes uitgenodigd zich definitief uit te spreken over de plaats die het wil innemen in de bestuurlijke ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek. Wij nodigen Eemnes daarom ook uit deel te nemen aan het te voeren open overleg.

Eemnes heeft niet aan het bestuurskrachtonderzoek deelgenomen en een eigen traject over haar toekomst doorlopen. Eemnes ziet wel bestuurlijke samenwerking binnen de Gooi en Vechtstreek als perspectief en wil blijven investeren in de BEL-combinatie. Indien GS (in lijn met eerder advies aan de minister BZK) vasthouden aan een herindeling Huizen-BEL wil Eemnes daar niet in mee gaan. De optie Huizen-BEL ondervindt bij politiek en bevolking in Eemnes geen steun. De provincie Utrecht zal daar ook niet in meegaan, omdat het dan niet van onderop komt.